

Bij het artikel S.C.H.C.:

Bronnen:

- Jo van Donselaar, 90 jaar S.C.H.C., 1996
- De Stichtenaar, Jubileumnummer 1937
- De Stichtenaar, Jubileumnummer 1947
- Documentatiecentrum 'D' Oude School'

Noten:

1 De Biltse Grift, 11^e jaargang nr 3

2 Jo van Donselaar, 90 jaar S.C.H.C., 1996

3 Jo van Donselaar, 90 jaar S.C.H.C., 1996 " „Aangezien iedere nieuwe bewoner in Bilthoven in die tijd zijn huis een naam gaf, kreeg het cricketveld aan de Vermeerlaan de naam The Oval, genoemd naar het beroemde cricketveld in Londen (1884), ook thans nog het centrum voor World Cricket. Toeschouwertribunes met een capaciteit van 77.000 plaatsen. Het veld in Bilthoven kreeg dezelfde vormgeving als in Londen, namelijk eivormig. Daar werd mee bereikt, dat voor cricket links en rechts meerdere pitches ter beschikking kwamen. De hockeyers profiteerden extra omdat, zowel in de lengte als breedte, met het veld kon worden geschoven en daardoor het gras van de cirkels werd gespaard, uniek!”

4 Om vooral praktische redenen wordt hier alleen nog de verdere ontwikkeling van de hockeyafdeling van SCHC besproken. Misschien komt de geschiedenis van de cricketafdeling later nog eens aan bod.

5 Pas in 1935 verdwijnt de naam Utrecht uit de officiële competitiestanden en staat SCHC definitief op de Nederlandse hockeykaart.

ONRUST IN DE LEYEN

Truus de Bruijn

Het Hof van Utrecht was het hoogste rechterlijke college in de provincie. Het behandelde grote en kleine zaken, soms zelfs zaken die tegenwoordig ons doen glimlachen. Hiernaast werden enkele daarvan weergegeven. Het betreft een transcriptie van stukken uit het archief van het Hof.

Voor het Hof van Utrecht worden op 19 januari 1806 als getuige ondervraagd: Reyer van Woudenberg voor zijn vrouw en Jacob Haagen, dienaar aan De Bilt. Getuige Van Woudenberg, oud 45 jaar en wonende op de hofstede Eijkelenstein in De Leyen onder De Bilt vertelt het volgende:

„Hij ziet op 9 januari 1806 in het bos van de heer Sanderson 2 jongens bij zich hebbende een lange stok met een haak daaraan, waarmee zij bezig zijn takken uit de bomen te rukken.

Deze jongens zijn genaamd, Van den Heuvel en Hornig, woonachtig aan de Biltstraat op de Nieuwe Bilt.” (nu de Utrechtseweg ten westen van de Kerklaan.)

Zij zijn „op ordre” van Van Woudenberg weggegaan en hebben het

hout laten liggen.”

Voorts hoorde Van Woudenberg op 13 januari, dat de dienaar van De Bilt, de heer Jacob Haagen, „is komen waarschouwen” dat er een hoop hout ligt bij het bos van de heer Sanderson. Daar heengegaan, bevindt Van Woudenberg dat de hoop zo groot is, „dat niet alles met eene wagen konde vervoerd worden”. Dit is zowel dor als groen hout. Van Woudenberg stelt hiervan de eigenaar, de heer Eduard Sanderson, in kennis en heeft op zijn order dit hout dichters naar zijn huis vervoerd.

De volgende dag komt ene Willem de Kleyer, wonende op 't Molengezicht, aan Reyer vragen waarom hij dit hout heeft vervoerd. ('t Molengezicht, ook wel Steenen Camer genoemd, was een complex huisjes op de huidige hoek Groenekanseweg – 1^e Brandenburgerweg.)

Daarna bemoeit ook de zoon van de tuinman op Jachtlust zich met zaak, zeggende; „Dat hij aan Willem de Kleyer hadde vergund een boschje hout te sprokkelen doch het gesprokkelde hout ziende, dat hij juist niet veroorloofd had zulk hout te sprokkelen.” Aan Willem is toen gevraagd waarom hij het hout op grond van de heer Sanderson gebracht heeft.

Zijn antwoord: „Dat er liepen jongens in het bos van de heer Van de Poll en hij daarvoor bang is geweest dat dezen zijn hout zoude weghalen.”

Hieronder een brief van de heer Eduard Sanderson aan het Hof van Utrecht.

”Omme

Den Weledele gestr[enge] Heere van der Pouw
Provinc[iaal] Generael voor den Hove van Utrecht

Weledel Gestrenghe Heer!

Van U weled[el] gestr[enge] afkomende en naar mijn huys gaande vond ik aldaar mijn bruik[e]r Reijer van Woudenberg op de hofstede Eijkelenstein woonende, mij berigtende dat hij vandaag den 13e dezer op een afgelegene plaats in het sparrebos, eene goede quantiteit gehakt hout en opgeboscht heeft vinden leggen; veel groter dan waarop hij donderdag 9 januari 1806, die bewuste persoonen bezig vond, om het toentertijd afgehakte ende opgeboschte weg te voeren, tevens mij betuygende, dat wanneer men hetzelve in eens na huys wilde brengen, een wagen en paard toe nodig zoude zijn.

Dan U weled[ele] gestr[enge], gelieve dit niet suxprenant voor te komen.

Het is na gissing omtrent 5 jaeren geleden, dat ik des somers 's avonds bij schemerlicht, met behulp en assistentie van mijn bruyck[e]r, en die toen meer bij waeren, een geladen wagen met gehakt en afgetrokken takken hout, weder hebben doen ontladen en op zijn plaats in 't bosch brengen, alwaer zij het geladen hadden.

Ik heb niet kunnen nalaten U weled[del] gestre[nge] hiervan te verwittigen, niet twijfelende of U weled[el] gestre[nge] zult het onaangename en schadelijke voor mij hiervan penetreren te meer daar dit jaerlix toeneemt, soo wel des somers als des winters daaromme ik de vrijheid gebruyke mij in U wel[edel] gestre[nge] protectie te recommandeeren, en mij met alle achting te noemen

Weled[el] gestr[enge] Heer.

U Weled[el] Gestr[enge] Gehoorsame Dien[aa]r

E Sanderson

van Huys den 13e januari 1806.”

Waarschijnlijk van dezelfde briefschrijver:

„Donderdag 9 januari 1806 circa half 10 uure Zijn in het sparre bosch behoorende aan de hofsteede Eijkelenstein in de Leijen, onder den gerechte van de Bilt bevonden de soon van Dirk Horn, 19 à 20 jaeren oud na gedachten; hebbende bij sig een lange spar, waaraan eene expres daartoe gemaakte haak vast was, om daarmede de sparre takken van de boomen te rukken.

Alsmede de zoon van eenen Cornelis van den Heuvel, beyde wonende over de hofstede van mevr. de wed. van den heere van den Heuvel, hebbende te zaemen een menigte hout toen bijeen verzameld gehad, ook is ten zelve tijd, hun daarbij staande eenige sparren aangewezen, die versch gehakt waeren, dog hetwelke zij ontkenen van niet gedaan te hebben, dit ruineren van 't hout heeft niet alleen jaeren geduurd, maar bijzonder het geheele jaar 1805 door op onderscheiden tijden, zoowel des somers als des winters.”

Hoe het met de verdachten is afgelopen, is niet in het archief na te gaan. Misschien met een "sisser"?

De hoeve Eijkelenstein, met 74 ha. grond, is in 1762 door de erven van mr. Jan Leonard van Ewijck verkocht aan mr. Christiaan Sanderson. Deze Christiaan is van 1744 tot 1781 schout van Oostbroek en De Bilt c.s.. Via zijn weduwe Anna Yda Emmtinck komt Eijkelenstein in 1788 in handen van hun zoon Eduard Sanderson. Eduard was kanunnik van het kapittel van st. Marie te Utrecht. In 1814 verkopen zijn erven Eijkelenstein aan Jan Wolters van de Poll en maakt het net als vóór 1762 weer deel uit van de goederen behorende bij Jachtlust. De hoeve heeft gestaan ten noorden van de Leyenseweg schuin tegenover Inventum nabij de Spoorlaan.

De familie Van Woudenberg heeft ± 250 jaar de boerderij in pacht gehad, te beginnen bij Reijer Jans in 1647 en eindigend met S. van Woudenberg in 1899.

Reijer van Woudenberg komt in een akte van 1798 voor als schepen van De Bilt samen met Lodewijk van Putten. Schout was destijds Jacob Christiaan de Graaff.

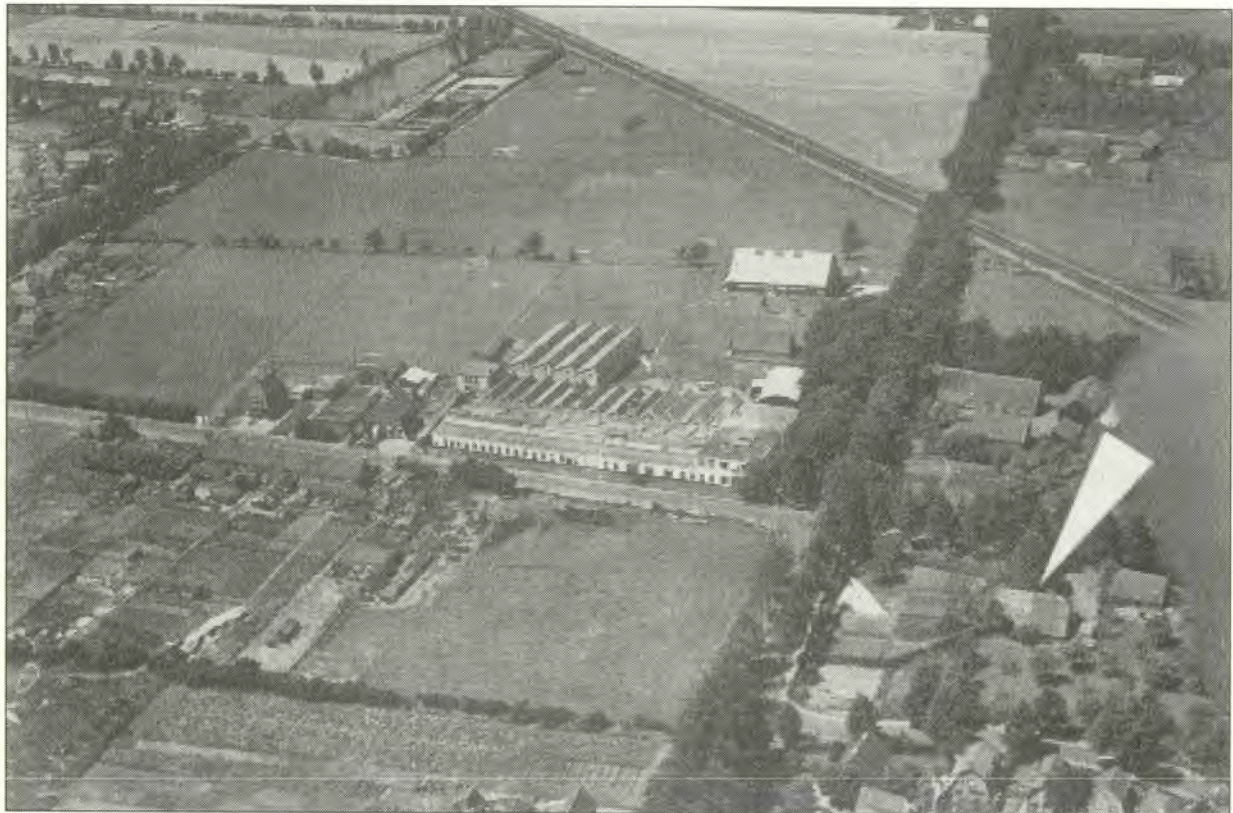
Het einde van de hofstede

De Biltse Post van 19 juni 1936 meldde onder de kop "Verdwijnend Oud Bilthoven" het volgende:

"Naar wij uit goede bron vernemen is de boomgaard en moestuin gelegen aan de Spoorlaan en Leyenseweg als villaterrein verkaveld. Nog dit jaar stond het oude boerderijtje met de grote houten schuur te midden der bloeiende vruchtbomen, als een typisch voorbeeld van oud Bilthoven. Thans zijn de gebouwen reeds afgebroken en zullen er moderne huizen voor in de plaats komen."

Bronnen:

- - HUA, Hof van Utrecht 239-1 inv. nr. 92-93 d.d. 16 januari 1806.
- - Archief van de Vereniging Historische Kring d'Oude School.

Op deze foto uit de jaren dertig is 'Eijkelenstein' nog te zien (zie pijl). Centraal in de foto staan de gebouwen van 'Inventum'. De hoek 2^e Brandenburgerweg / Leyenseweg is nog niet bebouwd. Een ander oriëntatiepunt is de spoorlijn, rechts boven.